

Ribbis: Matters of Interest

1. USING A BORROWER'S CD OR MP3 PLAYER

• *Reuven owes*

Shimon money. May Shimon use Reuven's CD or MP3 player without permission if he

is knows Reuven lets others use it without permission?

• *May Shimon take*

some of Reuven's Taster's Choice coffee in the coffee room without permission,

if he is sure Reuven doesn't mind?

1. Shimon may not use the CD or MP3 player without Reuven's knowledge.

This is a unique limitation even between friends, aimed at preventing a lender from dominating a borrower. Therefore, *although Reuven would definitely allow* Shimon to use the CD or MP3 player without permission just as he allows anyone else, nevertheless since Shimon has the status of a lender he is required to ask permission first.^[1]

1. In instances where Reuven has *previously* allowed Shimon to use his CD or MP3 player (*ragil*) without permission, most *poskim* permit Shimon to use them now even though he currently has the status of a lender. The same would apply to taking coffee without permission.

1. In the case of the coffee, aside from the laws of ribbis there is an issue of *gezeila* according to some *poskim* (who differentiate between consumption and borrowing) although he knows his friend would let him take.

1. One should therefore be stringent and ask permission, unless specifically granted permission to take whenever they want.

מפורש במחבר (קס, ז) דבלא דעת הלוה חמיר טפי, דאפילו יודע דבלא"ה היה מתיר [1] לו להשתמש בה אסור. ועש"ך הטעם משום דנראה שסומך עליו שבשביל מעותיו שבידו יסבול לו

ואולם נראה בעזה"י דכל זה רק בדבר שלא התשמש בה מעולם, רק שיודע ששמעון היה מתיר לו להשתמש בה. אבל היכא דרגיל להשתמש בה כבר שלא מדעת הלוה יש להתיר. דיש לומר דרגיל עדיף טפי מהך דאילו היה נותן לו הנ"ל. ושור"י שכ"כ הגר"ז בהדיא. ומ"מ כ"ז בצנעא אבל בפרהסיא אסור אפילו ברגיל כמבואר בפוסקים (עש"ך קס, סק"ט ועוד). גם נתבאר דהיכא שעושה כן באופן "אדנות" על חבירו ר"ל שמתפאר עליו בגלל שהוא המלוה שלו ולכן משתמש בשלו, יש איסור רבית דברים (עיין ט"ז קס, סק"ה). וזה מצוי במי שאומר אני יודע שמותר לי להשתמש בזה בגלל שאני עוזר לו תמיד בהלואות וטובות וכדומה

ואגב יש להעיר דמדין זה שכתב המחבר ז"ל נ"ל בעזה"י להביא ראיה לשיטת הש"ך בחו"מ סימן שנ"ה שהתיר לאדם לשאול חפץ בלא רשות כל שיודע ודאי שאין חבירו מקפיד ע"ש, ואף שיש פוסקים החולקים עיין בסוגיא ריש פ"ב דמציעא, מ"מ מדברי המחבר משמע דיתכן ד"ז ואין בו איסור, וק"ל. ואף שיש לדחוק ולפרש דברי המחבר בע"א מ"מ פשטא דמלתא נראה כמש"כ. שור"י ת"ל בספר הל"י שהבין ג"כ כנ"ל דדברי המחבר מתפרשים עפ"ד הש"ך בחו"מ שם. ומה שכתבתי להחמיר בלוקח קפה ולא בלוקח חפץ, אף שגם מצינו חולקים לאסור לקחת חפץ בלא רשות דלא כש"ך, הוא משום ששמעתי מהגר"ש פירסט שליט"א שהמנהג להקל כהש"ך בחפצים אבל באוכלים דמכליא

קרנא נהיגי כדעת הגר"ז להחמיר